

Bij deze kaart hoort opdrachtkaart 86.

Vacature

Ik ben aan het dementeren en zoek een begeleider die:

- Het leuk vindt om mij als mens met een verstandelijke beperking en dementie te ondersteunen (affiniteit heeft met dementerende oudere mensen met een verstandelijke beperking);
- Weet wat er in de komende jaren met mij en de dementie gaat gebeuren (kennis heeft van de verschijnselen en het verloop van dementie);
- Weet welke manieren er zijn om met mij om te gaan (kennis heeft van de benaderingswijzen, zoals ROB, Validation et cetera);
- Nadenkt en duidelijk is over de manier waarop met mij omgegaan wordt (methodisch kunnen werken);
- Ook af en toe verpleegster/verpleger wil zijn; (bereid is tot het uitvoeren van of het zich willen bekwamen in verpleegtechnische handelingen);
- Als zij/hij het niet meer weet, er anderen bij betreft die het misschien wel weten (weten welke andere disciplines je wanneer kunt inzetten, zoals fysiotherapeut, arts, orthopedagoog, wijkverpleging, ergotherapeut, logopediste, diëtiste, pastorale zorg);
- Naar mij als individu kijkt en niet naar de groep (de individuele benadering voorop zet);
- Zichzelf onder controle heeft (een professionele houding heeft en de eigen emoties onder controle heeft om cliënt en familie te kunnen ondersteunen in de acceptatie. Professionaliteit is ook ondersteuning voor jezelf regelen, door er met collega's of iemand die er verder van afstaat over te praten);
- Mijn levensverhaal kent of wil leren kennen (zodat 'cryptogrammen' opgelost kunnen worden en je kleine signalen herkent);
- Het niet erg vindt om mijn zorgplan en doelen geregeld aan te passen;
- Kan accepteren dat ik niet meer vooruitga; (resultaten in de zin van vooruitgang zijn niet nodig);
- En verder van zichzelf al (attitude aspecten die niet zonder meer aan te leren zijn):
  - Respectvol is naar andere mensen;
  - Mijn eigenaardigheden wil accepteren;
  - Flexibel is (flexibel is bij snelle wisseling in het gedrag van cliënten);
  - Zich goed kan inleven in andere mensen (inlevingsvermogen heeft en de eigen werkelijkheid opzij kan zetten);
  - Geduldig en rustig is (geduld heeft en de rust kan bewaren);
  - Creatief is;
  - Goed kan luisteren en kijken en mij serieus neemt.

Bij deze kaart hoort opdrachtkaart 88.

Levensverhaal meneer Henk de Vries

Henk de Vries is in Groningen geboren. Hij heeft zestien broers en zussen. Zijn moeder overlijdt als hij elf jaar is. Vader kan het gezin niet onderhouden; Henk moet om die reden voor een periode van 2 jaar naar een weeshuis. Vader werkt als vrachtwagenchauffeur en is veel van huis. Vader hertrouwt en Henk kan niet met deze vrouw overweg. Henk wordt daarna verkocht aan een boerengezin en groeit hier verder op.

Henk volgt de lagere school en gaat later werken bij een hovenier. Hij heeft plezier in zijn werk, hoewel zijn tempo niet hoog is. Henk wordt om gezondheidsredenen ontslagen en gaat daarna op een sociale werkplaats werken. Daar leert hij zijn vrouw kennen. Ze krijgen geen kinderen. Na 14 jaar huwelijk scheiden ze. Zijn ex-vrouw is inmiddels overleden.

Henk heeft gedurende zijn volwassen leven geen enkel contact meer met zijn eigen familie. Hij heeft alleen contact met een maatschappelijk werkster (contactpersoon).

Henk woont lange tijd alleen in een benedenwoning met eens in de week ondersteuning in de huishouding van een thuiszorgorganisatie. Overdag gaat hij soms naar een dagactiviteitencentrum voor ex-psychiatrische patiënten. Hij durft op een gegeven moment niet meer naar buiten in verband met jongeren die hem geld afhandig proberen te maken.

In 2007 wordt hij met spoed opgenomen in de psychiatrie in verband met ernstige verwaarlozing en wegloop- en dwaalgedrag. De spoedopname is vermoedelijk veroorzaakt door de wetenschap dat hij gaat verhuizen. Hij loopt om die reden steeds weg van huis en kan dan de weg terug niet meer vinden. De psychiatrie lijkt wat betreft cultuur en omgeving niet goed aan te sluiten bij wat hij nodig heeft. Henk reageert regelmatig gespannen en lijkt te gaan decompenseren (agressief gedrag vertonen, stemmen horen, in het dekbed snijden met mes).

Henk verhuist opnieuw en dit keer naar een locatie van een organisatie voor mensen met een verstandelijke beperking. Hij verhuist, omdat op de plaatsen waar hij op dat moment overdag komt (dagactiviteitencentrum) beduidend minder sprake is van gespannen gedrag. Daarnaast wordt steeds duidelijker dat Henk mogelijk altijd al een verstandelijke beperking heeft gehad, maar dit was niet bekend. Ook wordt duidelijk dat er sprake is van vasculaire dementie, vermoedelijk al sinds de tijd dat hij zelfstandig woont. Hij lijkt in zijn nieuwe woning beter te functioneren met meer sociale contacten en een gevuld en voor hem overzichtelijk dagprogramma, waarin hij regelmatig even naar buiten kan.

Weglopen gebeurt nog steeds; dan rent Henk ineens heel snel de lange trappen af naar buiten. Bijna geen begeleider kan hem bijhouden. Als ze hem proberen tegen te houden, maakt hij slaande bewegingen en wordt agressief. Sinds kort weten alle begeleiders echter wat er dan aan de hand is. Tijdens het rennen vertelde Henk een begeleider eens: "Ik ga tuinieren! Kieken hoe het erbij stoat!".

Bij deze kaart hoort opdrachtkaart 152.

Iedereen kijkt maar even

Niemand weet dat ik langzaam naar een andere wereld ga.
Hoe kunnen jullie dat weten.
Iedereen kijkt maar even.
Er zijn altijd zoveel mensen...
Steeds weer anderen.
Wie ziet wat er met me gebeurt?
Wie weet wat mijn wereld is?

Ik was altijd al 'anders'...
Vroeger...thuis, mijn eerste wereld.
Ze waren altijd lief voor me, maar herkenden niet de wereld waarin ik leefde.
Ze hebben me veel geleerd en ik heb erg mijn best gedaan;
met praten, lopen, brood smeren, afwassen...
het lukte me allemaal...veters strikken was wel moeilijk.
Het meeste lukte me goed
en zo voelde ik me een beetje minder anders.
De burens zeiden tegen mijn vader en moeder;
knap van jullie elke dag de zorg voor zo'n kind.
Dat zeiden ze nooit over mijn broers en zussen.
Ik snapte dat niet; die kregen toch hetzelfde als ik?

Later kwam ik in een huis, voor 'dezelfde mensen' als ik.
Mijn tweede wereld.
Maar niemand was zoals ik.
Iedereen was anders...
De mensen die voor ons zorgden,
deden lief en soms streng.
Het was wel steeds wennen...
wat van wie wel en van een ander niet mocht
en met wie je kon lachen
of wie je hielp bij je taak en wie niet.
Niemand deed het zelfde...

En nu... nu ik oud ben, weet ik niet of jullie weten waar ik ben...
Of jullie weten dat ik weer in een nieuwe wereld ben.
Het is een wereld van vergeten... van niet alles herkennen.
Een wereld waarin mijn handen mijn brood niet meer klaar kunnen maken
...ik kon dat erg goed.
Mijn mond die iets anders zegt dan ik wil, omdat ik woorden vergeten ben.
Woorden...ik heb zo mijn best gedaan om ze te leren zeggen.
Soms denk ik, waarom zien ze niet waar ik ben?
Waarom weten ze niet dat ik weer in een andere wereld ben... eigenlijk weet ik het wel;
er zijn er zoveel... steeds weer anderen.
En iedereen kijkt maar even.

Juni 2011, Jannie J. Viskil